

การพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

THE DEVELOPMENT OF BLENDED INNOVATIVE MUSIC LEARNING MANAGEMENT ON LIFE SKILLS (4H) TO PROMOTE MUSIC LEARNING COMPETENCIES OF STUDENTS STUDYING TOWARD THE FIELD OF ELEMENTARY EDUCATION UNDER IN CHARGING OF THE FACULTY OF EDUCATION

อาทิตย์ ไพธิศรีทอง*

Arethit Posrithong*

*คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

*Faculty of Education Srinakharinwirot University, Thailand.

*Corresponding Author E-mail : arethit@g.swu.ac.th

Received: June 8, 2022; Revised: July 8, 2022; Accepted: July 18, 2022

บทคัดย่อ

การพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิผลของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 45 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัย คือ 1) คู่มือการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H 2) แบบวัดความรู้รายวิชาดนตรี 3) แบบประเมินทักษะทางดนตรี และ 4) แบบประเมินเจตคติที่มีต่อรายวิชาดนตรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลัง โดยใช้สถิติการทดสอบแบบ t- test for dependent samples ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H มีค่าดัชนีความสอดคล้องในภาพรวมอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า หลังกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดการเรียนรู้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลการประเมินทักษะทางดนตรีและเจตคติต่อรายวิชาดนตรี หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้; ทักษะชีวิต 4H; ดนตรี

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop an innovative blended learning management based on the Life Skills (4H) to promote music learning competencies of students studying toward the field of Elementary education under in charging of the Faculty of Education. Samples of the research were 45 undergraduate students Elementary education program using a purposive sampling. Research instruments included; 1. A manual for using innovative blended learning management based on the Life Skills (4H) 2. A knowledge test about music 3. Evaluation of music skills 4. Music attitude evaluation. The data were analyzed using percentage, Standard Deviation, and analysis of the differences pre-test and post-test. Furthermore, a t-test was used to conduct a dependent sample statistical test. The findings were that: the innovation of blended learning management based on the Life Skills (4H) to promote music learning competencies of students studying toward the field of Elementary education under in charging of the Faculty of Education has the average score were highly. When applied to the sample group, it was found that after the sample received the blended learning management based on the Life Skills (4H), the mean scores were significantly higher than before the training at the .05 level. The evaluations of music skills and music attitude were high after receiving blended learning management according to the Life Skills (4H).

Keywords: Innovative Learning Management; The Life Skills (4H); Music

บทนำ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญในการให้การศึกษ และผลิตครูสาขาวิชาต่าง ๆ ออกไปรับใช้สังคม โดยเฉพาะครูสาขาการประถมศึกษาที่มีการเปิดหลักสูตรการ เรียนการสอนมาอย่างยาวนานและต่อเนื่องตลอดระยะเวลาเกือบ 73 ปี ทั้งนี้ ก็เพราะว่าประเทศไทยยังคง ประสบกับปัญหาการขาดครูในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ก็เป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการ สอนได้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ ได้เท่ากับครูสาขาวิชาการศึกษา ดังนั้น ครูสาขาวิชา การประถมศึกษา จึงเป็นที่ต้องการของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางเพราะสามารถตอบโจทย์ปัญหาของ สังคมและความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

กระบวนการผลิตและพัฒนานิสิตครูสาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มุ่งเน้นให้นิสิตทุกคนได้ศึกษาและเรียนรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความ หลากหลายตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดไว้

ทุกประการ และครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงยังมุ่งส่งเสริมและพัฒนา
 นิสิตให้มีทักษะชีวิตครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
 รู้จักพัฒนาทักษะชีวิตของตนเองและผู้อื่น อันจะส่งผลทำให้นิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา มีความรู้
 ความเข้าใจในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาเป็นอย่างดี
 โดยสามารถนำความรู้และทักษะไปบูรณาการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมี
 ประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม

อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ทำการสอนนิสิตครูสาขาวิชาการประถมศึกษา รวมถึง
 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตนิสิตตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่านิสิตยังคงขาดความรู้
 ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎีดนตรีและการปฏิบัติดนตรีอยู่ในระดับมาก สาเหตุเนื่องจากขาดเป้าหมายและแรง
 กระตุ้นในการเรียนที่ชัดเจน รวมถึงขาดความเข้าใจในเทคนิคและวิธีการสอนดนตรีอย่างลึกซึ้ง จึงทำให้การ
 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีในห้องเรียน ไม่สามารถสร้างลักษณะนิสัยทางด้านดนตรีที่พึงประสงค์
 ให้กับผู้เรียนได้ รวมถึงยังขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตตาม
 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ ส่งผลทำให้นิสิตขาดความมั่นใจใน
 กระบวนการจัดการเรียนรู้ทางดนตรีที่ส่งเสริมทักษะชีวิต โดยไม่มีการบูรณาการกิจกรรมอื่นจะนำไปสู่
 การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะชีวิต อันได้แก่ ทักษะชีวิตด้านสติปัญญา (Head) ทักษะชีวิตด้านการเรียนรู้
 และลงมือปฏิบัติ (Hand) ทักษะชีวิตด้านสุขภาพ (Health) และทักษะชีวิตด้านทัศนคติ (Heart) จึงมักจะ
 หลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธที่จะทำการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีในขณะที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน
 โรงเรียน ซึ่งถือเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญของนิสิตครูสาขาวิชาการประถมศึกษา เพราะในอนาคตนิสิตจะต้อง
 ออกไปเป็นครูประจำการในโรงเรียน โดยจะต้องทำการสอนนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในทุก
 กลุ่มสาระวิชาตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ เพราะหากครู
 ขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระทางดนตรีและขาดความเข้าใจในการออกแบบกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริม
 ทักษะชีวิตแล้ว ครูก็คงไม่สามารถที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ผู้เรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเกิดความตระหนักและมีความสนใจที่จะทำการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้
 แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านสติปัญญา (Head) ทักษะชีวิตด้านการเรียนรู้
 และลงมือปฏิบัติ (Hand) ทักษะชีวิตด้านสุขภาพ (Health) และทักษะชีวิตด้านทัศนคติ (Heart)
 เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 เพื่อเป็นการช่วยพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตครูสาขาวิชาการ
 ประถมศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถและเจตคติที่ดีต่อดนตรี รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
 แนวคิดทักษะชีวิตและการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 อันจะนำมาซึ่งความมั่นใจและประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงประโยชน์จาก

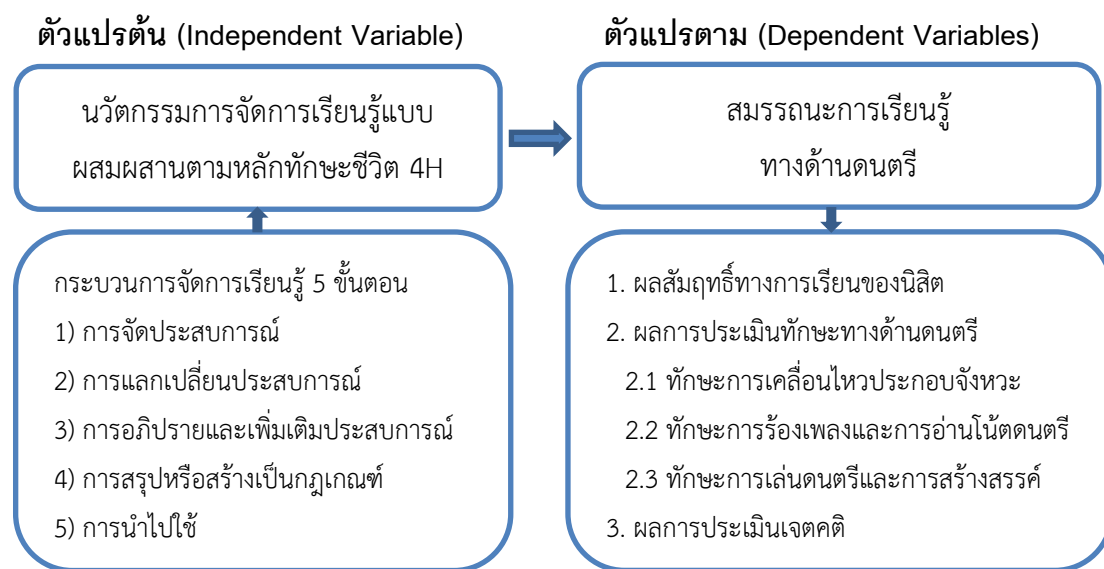
ผลงานวิจัยที่ได้รับจะนำไปดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้กับนิสิตครูระดับปริญญาตรีในสาขาอื่น ๆ ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักการและแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมี 2 รูปแบบ คือ วิธีการเรียนการสอนแบบออฟไลน์ และวิธีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยหลักการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองมากที่สุด โดยเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การจัดประสบการณ์ 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3) การอภิปรายและเพิ่มเติมประสบการณ์ 4) การสรุปหรือสร้างเป็นกฎเกณฑ์ และ 5) การนำไปใช้ ส่วนองค์ประกอบของทักษะชีวิต 4H ตามที่ได้กำหนดไว้ประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านสติปัญญา (Head) ทักษะชีวิตด้านการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ (Hand) ทักษะชีวิตด้านสุขภาพ (Health) และทักษะชีวิตด้านทัศนคติ (Heart) โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานทางการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2. ผลการประเมินทักษะทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H มีผลรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินเจตคติของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้จากนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H มีผลรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับประเมินเครื่องมือนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรี จำนวน 9 คน โดยเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านดนตรี จำนวน 3 คน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน และด้านการศึกษาตลอดชีวิต จำนวน 3 คน โดยจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 45 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ สมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

2.2 ผลการประเมินทักษะทางด้านดนตรี ประกอบด้วย

2.2.1 ผลการประเมินทักษะการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

2.2.2 ผลการประเมินทักษะการร้องเพลงและการอ่านโน้ตดนตรี

2.2.3 ผลการประเมินทักษะการเล่นดนตรีและการสร้างสรรค์

2.3 ผลการประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิตหลังได้รับการจัดการเรียนรู้จากนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โดยใช้การสำรวจปัญหาและความต้องการของนิสิตพร้อมกันนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาข้อมูลประกอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการสังเคราะห์และกำหนดเป็นองค์ประกอบของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

ระยะที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H มีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และผลการสำรวจความต้องการของนิสิตมาดำเนินการพัฒนาเป็นนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H โดยประกอบไปด้วย การจัดทำรายละเอียดนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H การวัดและประเมินผล เอกสารประกอบ และการตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ได้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ที่มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพก่อนการนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิผล

ระยะที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิผลของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จของนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและมีการพัฒนาปรับปรุงตามคำแนะนำเป็นที่เรียบร้อยแล้วมาดำเนินการหาประสิทธิผลด้วยการนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 4 การประเมินนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H มีจุดประสงค์เพื่อพิจารณาหาประสิทธิผลของกิจกรรมว่าสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยการนำผลจากข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ตามนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H มาดำเนินการพิจารณาพร้อมตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ผลและสรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
2. แบบวัดความรู้ทั่วไปรายวิชาดนตรี มีลักษณะเป็นแบบจำกัดคำตอบ (Fix – Response Type) ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบประเมินทักษะทางดนตรี แบ่งมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับความสามารถ ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. แบบประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรี แบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับความพึงพอใจ ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ใช้วิธีการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบหาค่าความเหมาะสม และค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นนำนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. การวิเคราะห์หาประสิทธิผลของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H แบ่งได้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธีการเปรียบเทียบผลคะแนนความรู้ทางด้านดนตรีระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบแบบ t-test for Dependent samples

2.2 การวิเคราะห์แบบประเมินทักษะทางดนตรี และแบบประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐานในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นเทียบเกณฑ์คะแนนความสำเร็จ ซึ่งกำหนดให้ผ่านอยู่ที่ระดับมากขึ้นไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและ หลัง	N	\bar{x}	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเข้ารับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	45	11.57	2.67	32.82	29	0.00**
หลังเข้ารับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	45	24.27	2.0			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดความรู้หลังเข้ารับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินทักษะทางด้านดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตาราง 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินทักษะทางด้านดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

ประเด็นการประเมิน	ทักษะความสามารถ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1 ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ (Eurhythmics)			
1.1 เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรีที่กำหนด	3.96	0.63	มาก
1.2 เคลื่อนไหวร่างกายได้สอดคล้องกับอารมณ์ของบทเพลง	3.91	0.38	มาก
1.3 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก	4.12	0.61	มาก
รวม	4.00	0.54	มาก
2 ทักษะการร้องเพลงและการอ่านโน้ตดนตรี (Solfege)			
2.1 ออกเสียงชัดเจน	3.57	0.72	มาก
2.2 ร้องตรงตามจังหวะและทำนอง	3.47	0.56	ปานกลาง
2.3 มีการใช้เทคนิคและวิธีการขับร้องอย่างเหมาะสม	3.76	0.76	มาก
2.4 สามารถอ่านและเขียนโน้ตดนตรีได้	3.57	0.72	มาก
2.5 สามารถอ่านโน้ตดนตรีแบบ Sight Reading ได้	3.47	0.56	มาก
รวม	3.57	0.66	มาก
3 ทักษะการเล่นดนตรีและการสร้างสรรค์ (Improvisation)			
3.1 เล่นเครื่องดนตรีตามที่กำหนดได้	3.84	0.64	มาก
3.2 สร้างสรรค์ทำนองเพลงใหม่ตามกำหนดได้	3.63	0.54	มาก
3.3 ใช้เทคนิคในการเล่นดนตรีอย่างเหมาะสม	3.93	0.68	มาก
รวม	3.80	0.62	มาก
รวมทั้งหมด	3.97	0.61	มาก

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินทักษะทางด้านดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า ภาพรวมของผลการประเมินทักษะทางด้านดนตรี อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.61) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทุกทักษะทางดนตรีมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยทักษะทางดนตรีที่มีผลการประเมินโดยเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาที่น้อยสุดคือ ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ (Eurhythmic) ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.54) ทักษะการเล่นดนตรีและการสร้างสรรค์ (Improvisation) ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.62) และทักษะการร้องเพลงและการอ่านโน้ตดนตรี (Solfege) ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.66)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตาราง 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1 เกิดทักษะการเข้าสังคมและกล้าแสดงออก	4.29	0.52	มาก
2 มีความสุขและสนุกเมื่อได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ	4.40	0.52	มาก
3 รู้จักตนเองและตระหนักในคุณค่าของตนเอง	4.40	0.52	มาก
4 ชอบการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.16	0.41	มาก
5 ชอบลงมือปฏิบัติจริงทำให้เกิดประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้	4.09	0.33	มาก
7 มีความสุขในการร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปราย และแก้ปัญหาพร้อมกันกับเพื่อน	4.24	0.46	มาก
8 เกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.54	0.61	มากที่สุด
9 ชอบทำกิจกรรมเพราะช่วยให้ผ่อนคลายไม่เครียด	4.59	0.58	มากที่สุด
10 เกิดประสบการณ์ใหม่ในการสื่อสารและการแสดงออก	4.59	0.58	มากที่สุด
รวม	4.36	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า เจตคติของนิสิตโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.50) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.61) ด้านชอบทำกิจกรรมเพราะช่วยให้ผ่อนคลาย

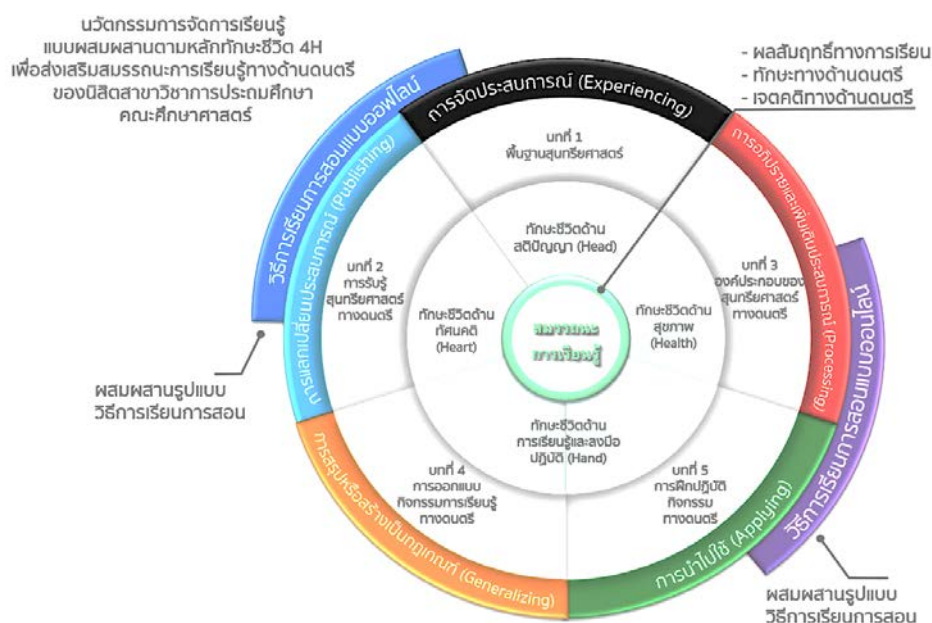
ไม่เครียด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.58) และด้านเกิดประสบการณ์ใหม่ในการสื่อสารและการแสดงออก ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.58) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน

นอกจากนี้ ประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนิสิต พบว่า 1) นิสิตต้องการให้มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบ On-site ในทุก ๆ คาบเรียน 2) นิสิตต้องการขยายเวลาจากเดิมสำหรับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรีให้มากขึ้น และ 3) นิสิตต้องการให้มีการจัดแสดงหรือการนำเสนอผลงานทางด้านดนตรีนอกสถานที่หรือกิจกรรมอื่น ๆ ของคณะและมหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H โดยการประเมินผลความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องในภาพรวมอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 โดยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ .50 ดังนั้น จึงถือว่านวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มีเนื้อหาสอดคล้องกันทั้งฉบับสามารถนำไปใช้ได้

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.46) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า จุดมุ่งหมายมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.45) และเนื้อหาสาระมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.45) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายชื่ออื่น ๆ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ภาพประกอบที่ 2 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดความรู้หลังเข้ารับการจัดการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินทักษะทางด้านดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า ภาพรวมของผลการประเมินทักษะทางด้านดนตรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.61) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทุกทักษะทางด้านดนตรีมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยทักษะทางด้านดนตรีที่มีผลการประเมินโดยเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาที่น้อยสุด คือ ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ (Eurhythmics) ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.54) ทักษะการเล่นดนตรีและการสร้างสรรค์ (Improvisation) ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.62) และทักษะการร้องเพลงและการอ่านโน้ตดนตรี (Solfège) ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.66)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า เจตคติของนิสิตโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.61) ด้านชอบทำกิจกรรมเพราะช่วยให้ผ่อนคลายไม่เครียด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.58) และด้านเกิดประสบการณ์ใหม่ในการสื่อสารและการแสดงออก ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.58) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนิสิต พบว่า 1) นิสิตต้องการให้มีการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ในทุก ๆ คาบเรียน 2) นิสิตต้องการขยายเวลาในการฝึกปฏิบัติดนตรีให้มากขึ้น และ 3) ต้องการให้มีการจัดแสดงหรือการนำเสนอผลงานทางด้านดนตรี

อภิปรายผล

การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของนิสิตสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นตามตัวแปรตามที่กำหนดไว้ได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดความรู้หลังเข้ารับการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เนื่องจากนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตาม

หลักทักษะชีวิต 4H เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาจากปัญหาของนิสิต จึงทำให้การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบง่ายและมีประสิทธิภาพ โดยนิสิตทุกคนต่างให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดีและมีความตั้งใจสูงมาก ส่งผลทำให้คะแนนหลังเข้ารับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้ารับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้หากผู้สอนคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และสามารถจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความหลากหลาย ใช้สื่อที่เหมาะสม ก็จะสามารถทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิผลตรงตามที่ตั้งไว้ได้

ด้วยเหตุนี้ เนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลาย จึงเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ สอดคล้องกับ ญรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2553) ที่ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาไว้ว่า “ทัศนคติทางด้านดนตรียังคงเป็นสิ่งสำคัญต่อครูผู้สอน ดังนั้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมสร้างความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนรักและสนใจในดนตรี และควรสำรวจความถนัดและความต้องการของผู้เรียนก่อนการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอ” อย่างไรก็ตาม นอกจากเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้กำหนดตามความเหมาะสมของผู้เรียนแล้ว อีกหนึ่งปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ก็คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน คือ การนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาผสมผสานกัน โดยหลัก ๆ จะมีวิธีการสอน 2 วิธีการ ได้แก่ วิธีการเรียนการสอนแบบออฟไลน์ และวิธีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ รวมถึงการลำดับขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์ (Experiencing) คือ การกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ให้นิสิตได้มีการเตรียมความพร้อมในแต่ละเรื่อง อันประกอบด้วยชื่อเรื่องกิจกรรม วัตถุประสงค์ ขนาดของกลุ่ม เวลาที่ใช้ในการจัดทำกิจกรรม อุปกรณ์ สถานที่ ตลอดจนกระบวนการในการดำเนินกิจกรรม 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Publishing) เป็นขั้นตอนที่นิสิตจะต้องทำกิจกรรมด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความคิด ที่เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องหรือเรื่องที่น่าสนใจนั้น ๆ ทั้งนี้ ก็เพราะประสบการณ์ของนิสิตแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ 3) การอภิปรายและเพิ่มเติมประสบการณ์ (Processing) เป็นขั้นตอนของการจัดกิจกรรมที่ให้นิสิตนำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์มาอภิปรายเพื่อประมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นองค์ความรู้ 4) การสรุปหรือสร้างเป็นกฎเกณฑ์ (Generalizing) เป็นขั้นตอนที่นิสิตจะต้องนำประสบการณ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนมาประมวลและสรุปหรือสร้างเป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และ 5) การนำไปใช้ (Applying) เป็นขั้นตอนที่นิสิตจะต้องนำข้อสรุปหรือกฎเกณฑ์ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งนิสิตจะต้องประเมินตนเองไปด้วยว่าข้อสรุปหรือเกณฑ์ที่นำไปใช้นั้น สามารถใช้ได้มากน้อยหรือไม่และมีอะไรที่เป็นข้อจำกัดในเรื่องนั้น ๆ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินทักษะทางดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า ภาพรวมของผลการประเมินทักษะทางดนตรี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทุกทักษะทางดนตรีมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยทักษะทางดนตรีที่มีผลการประเมินโดยเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาที่น้อยสุด คือ ทักษะการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ (Eurhythmics) ทักษะการเล่นดนตรีและการสร้างสรรค์ (Improvisation) และทักษะการร้องเพลงและการอ่านโน้ตดนตรี (Solfege) โดยผลที่เกิดขึ้นล้วนเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ทุกประการ ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การจัดประสบการณ์ (Experiencing) 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Publishing) 3) การอภิปรายและเพิ่มเติมประสบการณ์ (Processing) 4) การสรุปหรือสร้างเป็นกฎเกณฑ์ (Generalizing) และ 5) การนำไปใช้ (Applying) เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการแสดงออกทางด้านทักษะต่าง ๆ อย่างสมดุล สอดคล้องกับอาทิศย์ โพธิ์ศรีทอง (2559) ที่ได้ระบุถึงหลักการและวิธีการสอนดนตรีตามแนวคิดของ Dalcroze ไว้ว่า “การเรียนรู้องค์ประกอบดนตรีจะต้องผ่านทักษะปฏิบัติ ผู้เรียนไม่ควรเรียนรู้องค์ประกอบดนตรีด้วยการฟังหรือการบรรยายจากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ทางดนตรีในเรื่องต่าง ๆ โดยตรง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้มีการลงมือปฏิบัติ”

นอกจากนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ที่ได้กล่าวว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งการเรียนรู้ที่ต่างกัน มิใช่มาจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคล ถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ และการเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำ และสามารถนำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้” ดังนั้น การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง จะมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งและจดจำได้ดี

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิต หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H พบว่า เจตคติของนิสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ด้านชอบทำกิจกรรมเพราะช่วยให้ผ่อนคลายไม่เครียด และด้านเกิดประสบการณ์ใหม่ในการสื่อสารและการแสดงออก มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการดำเนินการและขั้นตอนของการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ที่มีความรัดกุมและคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยทุกกิจกรรมการ

เรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนได้จริงและบรรลุผลกับผู้เรียนได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2542) ที่ได้เสนอหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ว่า “การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ทำงานร่วมกับเพื่อนได้ค้นพบ ข้อคำถามและคำตอบใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ ประเด็นที่ทำทลายความสามารถในเรื่องใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง

ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลทำให้วัตรกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะทางการเรียนรู้ในรายวิชาดนตรีของนิสิตได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งเป็นการเรียนทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินใจ สุขใจ และไม่รู้สึกกดดัน อันส่งผลต่อเจตคติต่อรายวิชาดนตรีของนิสิตและทักษะชีวิต 4H ทั้งด้านคุณวุฒิ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านคุณลักษณะ โดยตรงของนิสิต สอดคล้องกับ Ravindra และคณะ (อ้างถึงใน ธนรัฐชา รัตนพันธ์, 2560) ได้ทำการศึกษา ความสำคัญและประโยชน์ของทักษะชีวิต เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญในการสร้างพลเมืองที่สามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตและอยู่รอดได้เป็นอย่างดี ซึ่งทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการทำงานพื้นฐานและเสริมสร้างความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการตนเองและตอบสนองความต้องการของสภาพสังคมในปัจจุบัน อีกทั้งยังช่วยจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตประจำวันและการฝึกฝนทักษะอื่น ๆ โดยผู้เรียนจะสามารถเอาชนะปัญหาในชีวิตได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

1.1 ก่อนการนำวัตรกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระและวิธีการวัดประเมินผลของวัตรกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ก่อนการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง

1.2 ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญในด้านการจัดการเรียนรู้ทางดนตรี รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดของทักษะชีวิต 4H เพราะจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ รวมถึงกระตุ้นให้นิสิต เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาดนตรีตามขอบเขตหรือประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและทดลองใช้วัตรกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ในการพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสังคม และด้านบุคลิกภาพ เป็นต้น

2.2 ควรมีการติดตามผลในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อศึกษาความคงทนของสมรรถนะที่เกิดขึ้น หลังการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H ภายใน 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน ตามลำดับ

บรรณานุกรม

กรมสามัญศึกษา. (2542). เอกสารชุดประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่ม1-4. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ก). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์คุรุสภา.

ณรุทธิ สุทธิจิตต์. (2553ก). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญญา รัตนพันธ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H

เพื่อให้ได้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ ป.ด. (วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้).

กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.